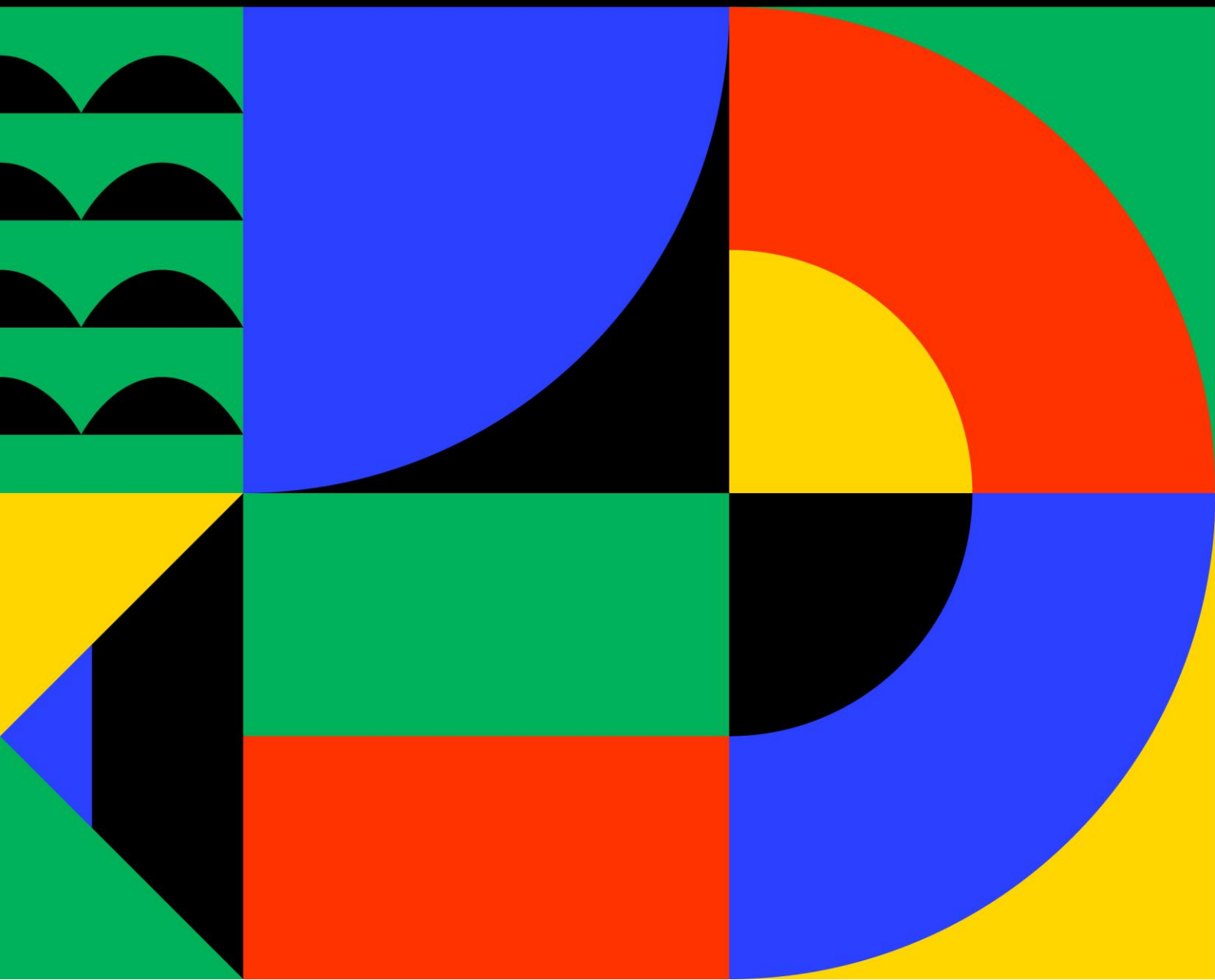
zonova | opvang & onderwijs

Pedagogisch Beleid BSO

Pedagogisch Beleid BSO

Dit pedagogisch beleid voor de BSO is een product van Zonova Opvang. Zonova Opvang biedt verantwoorde kinderopvang door heel Amsterdam Zuidoost. In dit document staat een omschrijving van de door Zonova Opvang kenmerkende visie op de omgang met kinderen.

Inhoud

Inleiding
Visie, missie en onze kernwaarden

1. De vier pedagogische basisdoelen
1.1 Het bieden van emotionele veiligheid
1.2 Het bevorderen van de persoonlijke competentie
1.3 Het bevorderen van de sociale competentie
1.4 Overdragen van waarden en normen

2. Interactievaardigheden
2.1 Sensitieve responsiviteit
2.2 Respect voor de autonomie
2.3 Structureren en leidinggeven
2.4 Praten en uitleggen
2.5 Ontwikkeling stimuleren
2.6 Begeleiden van onderlinge interacties

3. Aandacht voor de ontwikkelingsgebieden
3.1 Lichamelijke ontwikkeling
3.2 Cognitieve ontwikkeling
3.3 Taalontwikkeling
3.4 Sociaal- emotionele ontwikkeling
3.5 Creatieve ontwikkeling

4. Een leerrijke omgeving op de BSO
4.1 Vrije activiteiten
4.2 Open activiteiten
4.3 Gestructureerde activiteiten
4.4 Vakantie activiteiten
4.5 Samenvoegen

5. Kinderparticipatie

6. De mentor
6.1 De taak van de mentor
6.2 Overdracht, intake en wennen
6.3 Mentor – oudergesprekken
6.4 Mentor – kindgesprekken
6.5 Observeren
6.6 Signaleren
6.7 Zorg

7. Medewerkers in de praktijk
7.1 Pedagogisch professionals
7.2 Pedagogisch beleidsmedewerker
7.3 Pedagogisch coach
7.4 Zorgcoördinator
7.5 Beweegcoördinator
7.5 Stagiaires en vrijwilligers

8. Dagindeling
8.1 Eten en drinken

9. Praktische werkwijze

10. Ouders informeren
11. Klanttevredenheid
12. Klachtenregeling

Inleiding
De BSO van Zonova Opvang biedt opvang aan kinderen in de leeftijd van 4 tot 13 jaar die naar de basisschool gaan. In een veilige omgeving kunnen ze na school met vriendjes en vriendinnetjes spelen. De BSO is gericht op vrije tijd waarbij kinderen zelf kiezen wat zij gaan doen. Er is een balans tussen keuzevrijheid en stimuleren vanuit de pedagogisch professional. Hierbij gaat het om kinderen te stimuleren zichzelf te ontwikkelen. De pedagogisch professional biedt, in samenspraak met het kind, verschillende activiteiten aan die goed zijn voor de ontwikkeling en die ervoor zorgen dat kinderen kunnen ontdekken waar ze goed in zijn en waar hun interesse liggen. Hier speelt de pedagogisch professional op in en brengt kinderen in aanraking met nieuwe ervaringen. Het zelfvertrouwen van het kind groeit en dat heeft een positieve invloed op zijn of haar zelfbeeld.

Zonova Opvang is een organisatie met een maatschappelijke functie. Bij Zonova Opvang draait alles om de kinderen in Amsterdam Zuidoost. Hierbij staat het welbevinden van de kinderen voorop. Een kind dat zich prettig en op zijn gemak voelt is open, nieuwsgierig, vol zelfvertrouwen en evenwichtig. Dit zijn belangrijke aspecten die de pedagogisch professional kan stimuleren. Hoe? Door kinderen te laten meedenken, meepraten en meebeslissen. Kinderen voelen zich meer betrokken als zij invloed hebben op hun eigen omgeving. De pedagogisch professional staat open voor ideeën en initiatieven van de kinderen. Dit doet ze door goed te luisteren, open vragen stellen, nieuwsgierig te zijn naar wat kinderen denken en voelen en er wordt ruimte geboden voor eigen oplossingen.

Door de groep goed te organiseren zorgt de pedagogisch professional voor een sfeer waarin alle kinderen zich veilig en vertrouwd kunnen voelen. In een goed georganiseerde groep kunnen kinderen zich ontwikkelen en hun sociale vaardigheden uitbouwen. Hiervoor zijn kaders nodig. We hanteren een dagindeling en maken regels en afspraken met elkaar. Een vaste structuur biedt duidelijkheid en zorgt ervoor dat we op een fijne manier met elkaar omgaan.

Spelen staat centraal op onze BSO. Alle kinderen ontwikkelen zich in hun eigen tempo. Pedagogisch medewerkers hebben kennis over de ontwikkeling van kinderen. We gaan hier in ons beleid dieper op in door te kijken naar wat kinderen van verschillende leeftijden interessant vinden, wat ze begrijpen en kunnen, en wat meestal nog niet. In dit pedagogisch beleid is terug te vinden wat er verwacht mag worden van een kind, hoe dit kan aansluiten bij de interesse en hoe kinderen gestimuleerd kunnen worden in hun verdere ontwikkeling.

Visie
Bij Zonova Opvang is iedereen welkom. Wij zien kinderen, ouders en medewerkers voor wie ze zijn. Binnen onze voorscholen en BSO's kan ieder kind zich al spelend en ontdekkend, optimaal ontwikkelen. Op deze manier groeien kinderen naar steeds meer zelfstandigheid. Veiligheid en vertrouwen zijn hierbij ons uitgangspunt. Zonova Opvang biedt hiermee een stevige basis voor de toekomst.

Missie
Zonova Opvang is een maatschappelijke organisatie. Wij werken in een stadsdeel met een grote diversiteit en zoeken vanuit verschillende perspectieven naar overeenkomsten die ons met elkaar verbinden. Door te kijken naar individuele ontwikkeling en behoeften, bieden wij een op maat gemaakt en gedifferentieerd aanbod en dragen daarmee bij aan het creëren van gelijke kansen voor iedereen in Zuidoost.

Bij Zonova Opvang werken we vanuit de volgende kernwaarden:

- Samenwerking
- Open communicatie
- Veiligheid en vertrouwen
- Oog voor diversiteit
- Autonomie binnen kaders

1. De vier pedagogische basisdoelen
Als professional willen we een omgeving die bijdraagt aan de basisbehoeften van kinderen. De BSO wil kinderen goede kansen bieden gedurende de tijd die zij doorbrengen bij Zonova Opvang. Om kinderen optimaal te begeleiden in hun ontwikkeling moet er in hun omgeving aandacht zijn voor 4 pedagogische basisdoelen. Deze doelen zijn ontwikkeld en beschreven door pedagoge Marianne Riksen-Walraven en zijn opgenomen in de Wet Kinderopvang. De 4 pedagogische basisdoelen zijn het vertrekpunt voor ons pedagogisch beleid. Ze zijn het uitgangspunt hoe wij met onze kinderen omgaan, welke activiteiten worden aangeboden en hoe onderlinge interacties worden begeleid.

1.1 Het bieden van emotionele veiligheid
Het bieden van een gevoel van veiligheid is de meest essentiële pedagogische doelstelling voor de BSO. Dit is het eerste basisdoel dat we willen bereiken. De kinderen moeten zich emotioneel veilig voelen om zich optimaal te kunnen ontwikkelen.

Als een kind zich niet veilig voelt trekt het zich terug, durft niet te gaan ontdekken, gaat geen nieuwe contacten aan en kan dus niet profiteren van alle nieuwe kansen en uitdagingen die de BSO biedt. Het is belangrijk dat een kind zich thuis voelt in de groep. Het kind voelt zich op zijn gemak bij de pedagogisch professionals en met de andere kinderen. Wij creëren een fijne, gezellige sfeer in de groep. Er is aandacht voor elk kind en ook voor de ouder(s). We staan open voor vragen en opmerkingen. Voorspelbare positieve omgangsvormen en communicatie zijn belangrijk. Bij het kind groeit zo het vertrouwen dat het kan rekenen op ondersteuning, respect en zorg.

De pedagogisch professional werkt aan veiligheid door goed te kijken en luisteren naar de kinderen. Het betekent dat er oog is voor gebeurtenissen die onveilig voor een kind zijn. Er wordt gezorgd voor een positieve en vrolijke groepssfeer met een voorspelbaar dagritme en duidelijkheid over regels en afspraken. Ook is de samenwerking met de ouder(s) en de school belangrijk, want een goede band tussen de pedagogische aanpak thuis, op school en de BSO geeft kinderen duidelijkheid. Als ouders en de school vertrouwen hebben in de BSO, voelen kinderen zich er veilig.

1.2 Het bevorderen van de persoonlijke competentie
Hier gaat het om persoonlijke eigenschappen van het kind, zoals zelfstandigheid, zelfvertrouwen, veerkracht, motivatie en creativiteit. Daarnaast gaat het over de motorische, cognitieve en taalvaardigheden. Hierdoor zijn kinderen in staat om allerlei type uitdagingen goed op te pakken en zich goed aan te passen aan verschillende omstandigheden. Het betekent ook een eigen identiteit ontwikkelen en steeds beter weten wat je wil en wat je wel en niet goed kunt. Het is de vrijheid in de BSO die iets unieks bijdraagt aan de persoonlijkheidsontwikkeling van kinderen.

In het werken met de kinderen worden de persoonlijke competenties gestimuleerd door goed te kijken wat de kinderen nodig hebben voor hun ontwikkeling en dat aanbieden. Hierbij wordt er gewisseld tussen sturing, spelverrijking en vrij spel. De pedagogisch professional zorgt voor een diversiteit aan speelmaterialen en een breed scala aan activiteiten.

1.3 Het bevorderen van de sociale competentie
Vaak regelen kinderen hun sociale relaties zelf heel goed. Een kind dat sociaal competent is, heeft geleerd met andere kinderen en volwassenen om te gaan. De grote diversiteit aan culturen geeft de BSO in Zuidoost een extra dimensie. Het omgaan met anderen en andere gewoontes, stimuleert de sociale ontwikkeling van kinderen. De kinderen op de BSO horen eerst bij de jongsten en groeien door tot de oudsten. Zo neemt een kind steeds verschillende posities in, leert het van anderen en van de volwassenen. Elk kind kan op de BSO brede sociale kennis en vaardigheden opdoen. De kinderen leren sociale omgangsregels, zoals wachten, delen, naar elkaar luisteren, respect voor elkaar en rekening met elkaar houden.

Er zijn allerlei activiteiten te doen, afwisselend in de grote groep en in kleinere groepjes, die aanzetten tot gezamenlijk ervaren van plezier en succes, bijvoorbeeld kringspelen en (bord)spelletjes die kinderen samen kunnen doen.

De pedagogisch professional let er op dat kinderen naar elkaar luisteren, dat ze elkaar helpen en speelgoed samen delen. De pedagogisch professional vraagt kinderen naar hun ervaringen en laten ze daarover vertellen. De pedagogisch professional geeft de kinderen veel positieve aandacht en waardering. De kinderen krijgen taakjes en ze helpen mee. We benoemen wat het kind doet. We houden rekening met verschillen in karakter en temperament. De kinderen krijgen de gelegenheid om hun energie kwijt te kunnen, door sport, dans en buitenspel. We richten ons, vooral bij de kinderen die extra (negatieve) aandacht vragen, op de dingen die goed gaan.

1.4 Overdragen van waarden en normen
Normen en waarden beïnvloeden wat kinderen doen, hun zelfbeeld, zelfvertrouwen en relaties met anderen. Kinderen leren stap voor stap hoe zij zich horen te gedragen en welke regels er belangrijk zijn in het omgaan met elkaar en binnen de samenleving. De pedagogisch professional leert kinderen, samen met ouders, inzicht te krijgen in die normen en waarden.

Op de BSO hebben we te maken met een diversiteit aan culturen. Hierdoor krijgen kinderen te maken met verschillende waarden en normen. Zonova Opvang vindt het belangrijk om, naast de Nederlandse cultuur, open te staan voor andere culturen. Er wordt aandacht besteed aan feestdagen en andere verschillende culturele uitingen. Kinderen mogen bijvoorbeeld (culturele) voorwerpen van huis meenemen. Basiswaarden van respect en veiligheid voor kind en medewerker staan te allen tijde voorop. Voor een kind is het belangrijk om te weten waar de grenzen liggen. De pedagogisch professional heeft hierin een voorbeeldfunctie.

Op de BSO wordt er naar elkaar geluisterd. Wij lachen elkaar niet uit en pesten elkaar niet. Wij doen niet iets tegen iemands wil. Nee is nee. Er worden geen negatieve uitingen getolereerd over iemands geloof, huidskleur of seksuele voorkeur. Als het nodig is gaan we gezamenlijk in gesprek over dit soort onderwerpen. Wij doen elkaar geen pijn; niet slaan, bijten, gooien, schoppen enzovoort. We luisteren naar elkaar, tonen respect en helpen elkaar. We geven elkaar regelmatig complimentjes. We geven geen straf. We laten een kind hooguit even afkoelen en betrekken hem of haar daarna direct weer bij het spel.

2. Interactievaardigheden
In hoeverre de pedagogische doelen worden bereikt, hangt voor het grootste deel af van hoe de pedagogisch professional communiceert met de kinderen. De kwaliteit van de interactie tussen pedagogisch professional en kinderen bepaalt voor een heel groot deel de pedagogische kwaliteit van de BSO. Het is van belang dat de pedagogisch professional de gedachten en gevoelens van kinderen kan inschatten, verwoorden en bespreken met de kinderen. Dit kan alleen als we kinderen als zelfstandige personen zien met eigen emoties, wensen, gedachten en intenties. De pedagogisch professional moet beschikken over de 6 interactievaardigheden van professor Marianne Riksen-Walraven om de kinderen veiligheid te bieden, hun persoonlijke en sociale competenties te bevorderen en ervoor te zorgen zij de kinderen waarden en normen eigen maken.

Bij Zonova Opvang geven we deze vaardigheden als volgt vorm:

2.1 Sensitieve responsiviteit
Kinderen willen niets liever dan een prettige sfeer, aardige andere kinderen, geen ruzie, een pedagogisch professional bij wie ze zich veilig voelen en leuke dingen doen. Kinderen zijn best goed in staat om hun eigen emoties te herkennen. Dit komt omdat ze al veel ervaring hebben met allerlei gevoelens. Ze kunnen zich ook al goed verbaal uiten. In de basisschoolleeftijd wordt de invloed van leeftijdsgenootjes veel belangrijker. Bij het uiten van emoties is de druk van de andere kinderen groot. Huilen wordt soms kinderachtig gevonden, jaloezie wordt afgewezen en met boosheid kun je stoer en sterk gevonden worden. Kinderen zijn bang om buiten de groep te vallen en stemmen hun reacties af op groepsgenoten. Juist in deze emotionele wirwar tussen kinderen is het belangrijk dat de pedagogisch professional een veilig en onafhankelijk aanspreekpunt is voor de kinderen. Dat ze een luisterend oor heeft voor de verhalen, ruimte geeft voor het voelen van emoties en ondersteunt bij het verwoorden en hanteren van gevoelens.

De pedagogisch professional:

- Laat merken dat ze de signalen van kinderen opmerkt en er de juiste betekenis aan geeft (gevoel achter het gedrag);
- Reageert op een positieve en ondersteunende manier, zodat het kind zich begrepen voelt;
- Kijkt vriendelijk naar het kind, kijkt vriendelijk rond in de groep en maakt oogcontact;
- Benoemt wat ze ziet en benoemt wat de kinderen doen;
- Noemt kinderen regelmatig bij de naam;
- Geeft concrete complimentjes over het gedrag en moedigt kinderen aan;
- Zegt zo veel mogelijk ja en zo min mogelijk nee.

2.2 Respect voor de autonomie

Wat kinderen zelf kunnen, hangt af van de leeftijd en van het karakter van het kind. Kleuters willen de pedagogisch professional graag meer dichtbij en vanaf 6 jaar willen kinderen steeds meer afstand. De meeste kinderen zijn in staat om zelf in te schatten wat ze kunnen. Sommige kinderen hebben daar soms wat meer ondersteuning bij nodig. In het werk van de pedagogisch professional is het belangrijk om goed in te schatten wat een kind aankan. Het doel is om kinderen zelfvertrouwen te geven, hierbij heeft de pedagogisch professional respect voor de eigenheid van het kind.

Een ander belangrijk onderdeel wanneer het gaat over autonomie van het kind, is kinderparticipatie. Dit betekent dat kinderen een stem hebben in zaken die het kind direct aangaan. Meedenken, meepraten en meebeslissen geven het gevoel serieus genomen te worden en kinderen ervaren dat volwassenen vertrouwen in hun hebben.

De pedagogisch professional:

- Geeft kinderen de tijd om hun eigen gang te gaan, zelf iets te doen en iets af te maken;
- Toont geduld ten opzichte van eigen ideeën en oplossingen;
- Geeft kinderen keuzemogelijkheden;
- Laat kinderen meepraten, meedenken en beslissen;
- Staat open voor discussie met en een weerwoord van kinderen;
- Onderzoekt de eigenheid van het kind en zoekt naar een respectvolle manier van omgaan met die eigenheid.

2.3 Structureren en leidinggeven

De BSO is huiselijk en informeel met veel vrije tijd en vrijheid. Ook al is er veel ruimte, er zijn ook vaste onderdelen: binnenkomst, iets eten en drinken, spelen of een activiteit doen, opgehaald worden. Een dagprogramma op de BSO biedt meestal veel ruimte voor eigen keuzes van kinderen. Dit is zo omdat kinderen op school al de hele dag in een vaste structuur hebben gezeten. Een duidelijke structuur kan hierbij helpen. Het geeft kinderen een gevoel van veiligheid en vertrouwen.

Onze BSO heeft kinderen in de leeftijd van 4 – 13 jaar. De regels die er met elkaar moeten worden opgesteld moeten voor alle kinderen van alle leeftijden duidelijk zijn. Voor kleuters is het vanzelfsprekend dat er regels zijn maar kinderen vanaf 7 jaar luisteren alleen nog naar volwassenen met een bepaalde functie. De pedagogisch professional gaat zorgvuldig om met macht en laat kinderen meepraten en beslissen.

De pedagogisch professional:

- Vertelt de regels op een positieve manier en legt uit waarom de regels gelden;
- Volgt een duidelijke dagindeling die past bij het ritme van de kinderen;
- Maakt gebruik van rituelen;
- Vertoont voorbeeldgedrag ten aanzien van omgangsvormen;
- Ondersteunt het kind bij zelfsturing.

2.4 Praten en uitleggen

Op de BSO is het belangrijk dat alle kinderen aan het woord kunnen komen. Sommige kinderen zijn verbaal sterk en weten zichzelf goed te verwoorden. Andere kinderen uiten zich minder verbaal. De pedagogisch professional is verantwoordelijk voor een veilig klimaat voor alle kinderen. De pedagogisch professional is de

belangrijkste persoon om de norm te stellen voor de manier van communiceren die geldt op onze BSO. Hierin is de pedagogisch professional een voorbeeld en helpt de kinderen om op een goede manier met elkaar te communiceren. Dit wordt gedaan door met elkaar eenvoudige communicatieregels op te stellen. Schoolgaande kinderen kunnen al heel wat als het gaat om vertellen, gesprekjes voeren en hun mening geven.

De inbreng van de kinderen wordt steeds groter en steeds vaker wordt een gesprek een echte gedachtenwisseling. Dit kan over allerlei onderwerpen gaan, bijvoorbeeld wat ze mee hebben gemaakt die dag, gevoelens, maatschappelijke onderwerpen of morele vragen.

De pedagogisch professional:

- Stemt de inhoud en taal af op de interesse en het begripsniveau van de kinderen;
- Moedigt kinderen aan om hun gedachten, ideeën en gevoelens te verwoorden.

En wanneer kinderen dit nog niet kunnen:

- Verwoordt hij/zij de bedoeling en gevoelens van de kinderen;
- Zegt wat hij/zij doet, benoemt wat hij/zij ziet en legt uit wat er gaat gebeuren;
- Praat met en niet tegen kinderen;
- Heeft oog voor de taalontwikkeling van het kind;
- Sluit het gesprekje af.

2.5 Ontwikkeling stimuleren

De kinderen die op onze BSO komen, gaan naar school. Daar wordt de ontwikkeling van de kinderen heel gericht gestimuleerd. In hun vrije tijd willen kinderen ontspannen, genieten, leuke activiteiten doen, spelen en met elkaar zijn. Maar omdat kinderen een intrinsieke motivatie hebben om te leren, stopt de behoeft niet na schooltijd. Daar speelt de BSO op in door uitdagingen te bieden en kinderen mee te laten praten en beslissen in wat zij willen doen. Hierbij hebben de pedagogisch professionals oog voor het verschil tussen jongens en meisjes. Zo kan er een voorkeur zijn voor bepaalde type activiteiten of een verschil in de manier van leren. Goed kijken en ruimte geven is de kern van het goed omgaan met verschillen.

De pedagogisch professional:

- Kijkt en luistert naar de kinderen en sluit aan op de interesse;
- Speelt regelmatig met de kinderen mee en weet welke rol ze moet innemen;
- Stemt de stimulering af op de aandacht, de stemming en het begripsniveau van het kind;
- Heeft oog voor de talenten van kinderen en stimuleert kinderen bij het verder ontwikkelen van hun talenten;
- Biedt activiteiten aan, rekening houdend met de verschillen in interesses van jongens en meisjes en manieren waarop ze onderzoeken, ontdekken, samenspelen en de ruimte gebruiken.

2.6 Begeleiden van onderlinge interacties

Groepen kunnen heel verschillend zijn. In een groep ontmoeten kinderen andere kinderen van verschillende leeftijden. Ze vergelijken zichzelf met anderen en ontdekken effecten van hun gedrag. De kinderen ontdekken wie ze zijn, waar hun interesses liggen en wat ze wel en wat ze niet goed kunnen. Schoolgaande kinderen leren zes sociale basisvaardigheden op onze BSO: oog hebben voor anderen, overleggen met een ander, de ander aanvoelen, beheersen van eigen emoties, controleren van eigen gedragingen en respecteren van regels.

De pedagogisch professional helpt kinderen zich veilig in de groep te voelen door een eigen groep te creëren: vaste kinderen, een bekende vaste pedagogisch professional, eigen ruimte en eigen rituelen en gewoontes. De BSO streeft naar een positieve groep. In een positieve groep is terug te zien dat kinderen eigen initiatieven nemen, elk kind een eigen plek heeft, kinderen proberen om botsingen en conflicten op te lossen en er verschillende eigen groepsrollen mogelijk zijn. Een positief groepsklimaat is belangrijk voor het welzijn van de kinderen. Het is een voorwaarde om de taken op de groep goed uit te voeren.

De pedagogisch professional:

- Ziet en waardeert positieve interacties tussen kinderen die zich spontaan voordoen;
- Richt de aandacht van kinderen op elkaar en laat kinderen naar elkaar luisteren;
- Onderneemt in een vroeg stadium actie tegen pesten;
- Besteedt aandacht aan nieuwe kinderen;
- Voert groepsversterkende activiteiten uit;
- Helpt kinderen in het verwoorden van hun mening/gevoelens naar andere kinderen.

3. Aandacht voor de ontwikkelingsgebieden

De ontwikkeling van kinderen in de basisschoolleeftijd verloopt snel en het leeftijdsverschil van de kinderen op de BSO is groot. Er zijn grote verschillen tussen de jongste en oudste kinderen. De 4-jarige kleuters gaan nog maar net naar de basisschool en de BSO. De oudste kinderen van 11 – 13 jaar gaan al bijna naar de middelbare school en zijn al verder in hun ontwikkeling. Op onze BSO komen kinderen van alle leeftijden elkaar tegen op de groep. Om de ontwikkelingsfasen van kinderen te onderscheiden delen we ze op in drie leeftijdsgroepen: 4 t/m 6 jaar, 7 t/m 9 jaar en 10 t/m 12 jaar. Kinderen tussen de 4 en 13 jaar worden steeds zelfstandiger. In dat zelfstandiger worden spelen vier ontwikkelingsgebieden een belangrijke rol: de lichamelijke, de cognitieve, de sociaal-emotionele en de creatieve ontwikkeling.

3.1 Lichamelijke ontwikkeling

Kinderen in de leeftijd van 4 t/m 6 jaar krijgen lichamelijk meer spierkracht, een betere balans en coördinatie. Daarnaast maken ook de fijnere bewegingen - zoals bij tekenen - een sprong. In deze leeftijd wordt ook duidelijk of het kind links- of rechtshandig is. Ze zijn nieuwsgierig naar het eigen lijf en dat van anderen.

In de leeftijd van 7 t/m 9 jaar zet de groei in spierkracht, balans en coördinatie zich door. Het kind kan nu ook bewust bewegingen oefenen. Hierbij komt er ook meer belangstelling voor sporten. Het kind wil zijn vaardigheden vergelijken met die van andere kinderen en wedstrijdjes doen.

Wanneer kinderen 10 t/m 13 jaar oud zijn, is er veel kracht en uithoudingsvermogen. In deze fase maken de kinderen een sterke groei door. Ze hebben veel behoefte aan bewegen om het eigen lichaam te leren kennen in de nieuwe verhoudingen na de groeispurt.

De pedagogisch professional kan dit ontwikkelingsgebied op de volgende manier stimuleren:

Coördinatie en fitheid

- De kinderen laten oefenen met hun evenwicht en coördinatie.
- Op zoek gaan naar actieve activiteiten.
- Kinderen binnen en buiten laten deelnemen aan sportactiviteiten.
- Kinderen leren over het verband tussen gezondheid en lichamelijke activiteiten.

Fijne motoriek

- Kinderen leren hun eigen naam en andere veel voorkomende woorden schijven.
- Knutselen, tekenen en schilderen.
- Meehelpen in de keuken.
- Kinderen leren veters strikken, knopen en ritsen vastmaken.

Ontwikkelen van de zintuigen

- Kinderen allerlei materialen laten ontdekken.
- Op zoek gaan naar fysieke activiteiten.
- Kinderen op blote voeten dingen laten doen.
- Kinderen knuffels geven en elkaar laten knuffelen

3.2 Cognitieve ontwikkeling

Wanneer het kind 4 t/m 6 jaar is leert het sorteren en ordenen. Ze worden steeds beter in het herkennen van vormen, kleuren en geluiden. Later ook symbolen zoals letters en cijfers. Ook is er een flinke groei van de

woordenschat en zinsopbouw. Het kind kan eenvoudige liedjes en opdrachten begrijpen. Er is een sterke wil om alles te leren, weten en kunnen. Het kind kan zich langer concentreren op iets wat hem interesseert.

Het kind dat 7 t/m 9 jaar oud is wil graag vaardigheden aanleren en uitbouwen, zoals lezen, schrijven en rekenen. Ze maken een begin met logisch denken en verbanden leggen. In deze leeftijd worden verschillende leerstijlen zichtbaar: de doeners, de denkers, de dromers, de uitvinders en de regelaars.

Als kinderen tussen de 10 t/m 13 zijn, kunnen ze complexe structuren en relaties begrijpen. De wereld wordt groter. Het kind doet veel nieuwe kennis op. Dit gebeurt niet alleen op school maar ook doordat het kind zelf belangstelling heeft voor de wereld om hem heen en de eigen plaats daarin. De pedagogisch professional kan dit ontwikkelingsgebied op de volgende manier stimuleren:

Onderzoeken en ontdekken
- Verdiepende vragen stellen waar ze echt over na moeten denken.
- Aansporen om probleemoplossend na te denken.
- Open vragen stellen

Tijd en ruimte
- Klok kijken.
- Oefenen met het begrip afstand.
- Oefenen met ruimtelijke eigenschappen, zoals lang, kort, breed.
- Samen met de kinderen een dagschema maken.

Cijfers en nummers
- Gebruiken maken van cijfers door bijvoorbeeld terug te tellen en om-en-om tellen.
- Cijfers en hoeveelheden aan elkaar linken.
- Oefenen met verschillende hoeveelheden.
- Het concept ‘nul’ begrijpen.
- De waarde van munten tellen, door bijvoorbeeld winkeltje te spelen.

3.3 Taalontwikkeling
Kinderen tussen de 4 en 6 jaar zijn nog bezig hun basiswoordenschat op te bouwen – dat zijn de woorden die het meest voorkomen in het dagelijks taalgebruik – en ze maken nog steeds fouten bij het vormen van woorden en zinnen. De kinderen kunnen nog niet lezen en zijn daarom voor hun taalontwikkeling afhankelijk van de mondelinge taal van anderen.

Als kinderen 7-9 zijn dan leren ze zelf lezen. Dat is een enorme bron voor de ontwikkeling van hun taal. Als kinderen eenmaal goed kunnen lezen, leren ze tijdens het lezen heel veel nieuwe woorden en uitdrukkingen. In de periode tussen 7 en 9 jaar zijn de basiswoordenschat en het zelfstandig lezen nog in ontwikkeling. Kinderen tussen 10 en 12 jaar kunnen vaak goed zelfstandig lezen en hebben een basiswoordenschat van ongeveer 6000 woorden. Voor deze kinderen zit de uitdaging in woorden die wat minder vaak voorkomen. Die woorden leren ze uit verhalen, tijdschriften, informatieve boeken en films. Maar ook voor hen blijft de mondelinge taal belangrijk, want ook de kinderen in deze leeftijd leren door te praten en te luisteren.

De pedagogisch professional kan dit ontwikkelingsgebied op de volgende manier stimuleren:

Communiceren
- Geef correcte zinnen terug aan kinderen en breid zinnen en woordenschat uit.
- Gebruik zelf correcte taal en een ruime woordenschat in je communicatie met de kinderen.
- Kinderen gebruiken taal om problemen op te lossen.

Luisteren
- Kinderen luisteren naar verhalen van elkaar en de pedagogisch professional.
- Poëzie horen en een groepsgedicht schrijven.
- Tijdens kringgesprekken naar elkaar luisteren en vragen stellen.

Lezen

- Leer kinderen eerst hun eigen naam lezen en een aantal eenvoudige woorden en breid dit steeds verder uit.
- Laat kinderen zelf boekjes lezen en zo woorden herkennen of echt lezen.
- De vinger van de pedagogisch professional volgen bij het lezen van een tekst.
- Voorlezen aan jonge kinderen.

3.4 Sociaal- emotionele ontwikkeling

Kleuters maken steeds meer contact met anderen. Ze sluiten vriendschappen en kunnen zich steeds beter verplaatsen in anderen. Er is besef van een eigen ik. Dit betekent dat ze graag dingen zelf willen doen en zelf willen ontdekken. Ook kunnen ze eigen emoties herkennen, soms beheersen en zich aanpassen aan de situatie als dat nodig is.

Kinderen die 7 t/m 9 jaar zijn, vinden vriendschappen erg belangrijk. Ze zijn sterk gericht op omgaan met leeftijdsgenootjes. Het kind wil erbij horen en zich geaccepteerd voelen maar is ook bezig met zichzelf leren kennen. Ze vinden het belangrijk te weten hoe het hoort.

Wanneer kinderen 10 t/m 13 jaar zijn is omgang met leeftijdsgenootjes van groot belang. Het kind staat ook open voor het leren omgaan met anderen in groepsverband. Kinderen denken na over wat het betekent een goed mens te zijn. Ze hebben aandacht voor waarden en normen. Er is maatschappelijke belangstelling waarbij ze vaak een standpunt kiezen waarvan zij weten dat ze erom gewaardeerd zullen worden door bijvoorbeeld degenen die zij autoriteit toekennen of belangrijk vinden.

De pedagogisch professional kan dit ontwikkelingsgebied op de volgende manier stimuleren:

Emotionele intelligentie

- Met elkaar praten over thema's die spelen bij de kinderen.
- Complimentjes leren geven en ontvangen.
- Praten over meningsverschillen en problemen en deze in samenwerking met groepsgenoten oplossen.
- Problemen zelfstandig oplossen door overleg en samen zoeken naar oplossingen die voor iedereen acceptabel zijn.

Kritisch denken over de wereld

- Kinderen komen met verschillende culturen in contact en ze accepteren dit en hebben waardering andere culturen.
- Ongelijkheid en onrechtvaardigheid herkennen en hiertegen actie ondernemen met de groep.
- Materialen meenemen die kenmerkend zijn voor hun eigen cultuur.
- Met elkaar gedachten wisselen over belangrijke maatschappelijke gebeurtenissen.

Zorgen voor het milieu

- Het begrip verantwoordelijkheid leren en wat de kinderen zelf kunnen doen om te zorgen voor het milieu.
- Op een leuke manier met het milieu en de natuur bezig zijn op de BSO.
- Zorgdragen voor de spullen en materialen op de BSO.
- Zelf planten verzorgen.
- Rekening houden met manieren om afval te verminderen en her te gebruiken.

3.5 Creatieve ontwikkeling

Jonge kinderen tussen de 4 en 6 jaar kennen nog geen vaste manieren en veel wat ze doen is nieuw. Jonge kinderen zijn dus nog niet geremd in hun creativiteit. Op deze leeftijd spelen kinderen al vrij uitgebreid een rollenspel. Ze verkleden zich, verdelen de rollen en zeggen wat ze gaan doen. Tijdens het spel sturen ze niet alleen elkaar bij, maar zijn ze ook creatief in het verzinnen van het verhaal.

Kinderen tussen de 7 en 9 jaar zijn zelf kritischer in datgene wat ze maken en doen. Ze worden zich meer bewust van anderen. Zorg voor een breed aanbod aan creatieve activiteiten en creëer ruimte en tijd om kinderen dat te laten doen wat ze leuk vinden en waar hun talenten liggen. Kinderen hebben grote behoefte aan succeservaringen waardoor het zelfvertrouwen van het kind groeit. Zelfvertrouwen is heel belangrijk bij creativiteit.

Waar kinderen het eerst nog leuk vinden om je te verkleden en voor een publiek een dansje te doen, is dat in de leeftijdsperiode van 10 t/m 12 jaar al snel gek of spannend, vooral als ineens iedereen naar je kijkt. Kinderen hebben de ruimte nodig om vrij te zijn in wat ze wel en niet willen doen bij een activiteit waarbij ze op de voorgrond moeten treden zoals drama, dans of muziek. Het kan zijn dat het kind meer op zijn plek is in een andere rol 'achter de schermen', in het bedenken van het verhaal of het maken van decor.

De pedagogisch professional kan dit ontwikkelingsgebied op de volgende manier stimuleren:

Beeldende kunst
- Kinderen komen in aanraking met kunstenaars en hun artistieke perspectief.
- Kinderen zien kunst op de groep.
- Complexe media en kunstvormen ontdekken, zoals fotografie en sculptuur.
- Foto's van elkaar maken en hiervan een groepsalbum maken.
- Tekenen, knutselen en kleien op hun eigen manier, zonder dat anderen er over oordelen.

Muziek
- Ritmepatronen herkennen en creëren.
- De kinderen in aanraking laten komen met verschillende soorten muziek.
- Muziek maken met instrumenten, stemmen of andere geluiden en voorwerpen.
- Naar muziek uit verschillende culturen luisteren.
- Experimenteren met muziekinstrumenten.

Drama
- Zelf verhaallijnen en personages bedenken en spelen.
- Toneelstukjes opzetten, uitvoeren en bekijken.
- Verschillende karakters in toneelspel verkennen.
- Creëren van verschillende settingen, zoals een postkantoor, restaurant of iets anders wat goed aansluit bij de belevingswereld.

Dans en creatief bewegen
- Bewegen op muziek van verschillende tempo's en ritmes.
- In de maat bewegen.
- Dansen met een groepsgenoot of samen als groep.
- Dansjes bedenken en deze aan anderen laren of laten zien.

4. Een leerrijke omgeving op de BSO
Bij het aanbieden van spelmateriaal heeft Zonova Opvang rekening gehouden met wat kinderen van verschillende leeftijden interesseert. Vierjarigen zijn heel druk of juist heel rustig na schooltijd. Vaak willen ze na schooltijd even weer klein zijn en met hun peuterspeelgoed spelen. Maar tegelijkertijd willen ze oefenen met hun nieuwe vaardigheden. En via spel hun nieuwe indrukken verwerken. Hier wordt rekening mee gehouden door het aanbieden van puzzels, tekenspullen maar ook knuffels, poppen, auto's en treinen. Ook zijn er voorleesboeken, zodat het kind even rustig met de pedagogisch professional kan zitten. De oudere kleuters zijn blij met een aanvulling in spelmateriaal dat hun fantasie ondersteunt.

Kinderen van 7 en 8 jaar oud willen vooral hun vaardigheden oefenen en uitbreiden. Op het gebied van sport, bouwen, creativiteit en techniek herhalen ze eindeloos en proberen ze steeds nieuwe dingen uit. Daarnaast zijn materialen die de fantasie prikkelen nog steeds belangrijk. Vanaf 9 jaar zijn kinderen geïnteresseerd in spel volgens vaste spelregels. Spellen die hier op aansluiten zijn tafeltennis, schaken, Stratego en Monopoly. Daarnaast zijn weet- en denkspelletjes favoriet en zijn ze vaak geïnteresseerd in techniek: onderzoeken en

experimenteren. Naarmate kinderen ouder worden krijgen ze meer behoefte aan privacy. Ze willen soms alleen kunnen zijn of spelen met zelfgekozen vriendjes en vriendinnetjes. De pedagogisch professional houdt rekening met deze behoeften bij het aanbieden van materialen en de inrichting van een leerrijke omgeving.

De BSO-ruimte kan per locatie verschillen. Er zijn BSO's die één ruimte tot hun beschikking hebben en er zijn ook BSO's die meerdere ruimtes hebben. Als er maar één ruimte beschikbaar is, zoekt de pedagogisch professional naar mogelijkheden om leerrijke plekken te creëren. In het locatiegebonden pedagogisch beleid wordt omschreven hoe en van welke ruimtes gebruik wordt gemaakt. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van een materialen- en speelgoedkast of wordt ervoor gezorgd dat de ruimte snel uitgeruimd kan worden voor beweegactiviteiten.

Zonova Opvang maakt onderscheid in vrije activiteiten, open activiteiten, gestructureerde activiteiten en vakantie-activiteiten:

4.1 Vrije activiteiten
Activiteiten die kinderen graag zelf doen. Deze activiteiten ontstaan spontaan, vanuit een idee van het kind. De pedagogisch professional sluit hier bij aan en speelt mee, naar behoefte, om zo het spel te verdiepen.

4.2 Open activiteiten
Opgezet en georganiseerd door pedagogisch professional, gebruikmakend van de ideeën van kinderen. Deelname is een vrije keus. Als een kind eenmaal heeft gekozen, dan stimuleert de pedagogisch professional hem of haar om dit ook af te maken. Dat hoort bij verantwoordelijkheid nemen voor de keuzes die je maakt.

4.3 Gestructureerde activiteiten
Workshops waar kinderen iets van leren op het gebied van drama & muziek, sport & spel, natuur & techniek en kunst & atelier. Uitdagende, vernieuwende activiteiten die de kinderen zelf kiezen en van grote toegevoegde waarde zijn aan het activiteitenprogramma van de groep. Kennismaken met een breed spectrum aan vernieuwende activiteiten en ontwikkelen van kennis op verschillende terreinen. Aangeboden door een pedagogisch professionals of in samenwerking met sportclubs en culturele instellingen.

4.4 Vakantie-activiteiten
In de vakanties zijn de kinderen een hele dag op de BSO. Een hele dag om allemaal leuke dingen te doen. Er wordt ruim van te voren goed nagedacht over het vakantieprogramma. Hier wordt door de pedagogisch professional een draaiboek voor gemaakt. In een boekje wordt het programma uitgewerkt. Zo krijgen de ouder(s) en kinderen een beeld hoe de zomervakantie eruit komt te zien. Er is immers meer tijd en dus meer te doen in de vakantie. De pedagogisch professionals zorgen voor een uitdagend activiteitenprogramma door en voor de kinderen op de eigen locatie.

4.5 Samenvoegen
In de wet- en regelgeving staat vermeld dat een kind in één vaste groep kinderen geplaatst wordt, we spreken daarbij van stamgroepen bij de voorscholen en basisgroepen bij de BSO. Er wordt op het niveau van kindercentrum bekeken wat de BKR is. Voorheen werd er gekeken naar groepsniveau. Door te richten op kindcentrumniveau in plaats van groepsniveau is er meer ruimte om groepen in te delen op basis van de behoefte en ontwikkeling van kinderen. Een groep mag daarbij maximaal 30 kinderen tellen (afhankelijk van de grootte van de groepsruimte).
In bepaalde situaties kan er ook voor gekozen worden om groepjes kinderen buiten hun stam/basisgroep op activiteitenniveau samen te voegen. Hierdoor is er meer keus voor kinderen om samen te spelen en ontstaat er gelegenheid om specifieke activiteiten aan te bieden, bijvoorbeeld aan kinderen van dezelfde leeftijd of aan kinderen met dezelfde interesses.
Het dagprogramma op de BSO-groepen van Zonova Opvang is min of meer gelijk. Dit maakt dat de werkwijze op een (samengevoegde) groep voor de kinderen herkenbaar is. De continuïteit voor de kinderen is zo gewaarborgd. Pedagogisch medewerkers van de andere groepen binnen één BSO locatie zijn bekende en vertrouwde personen voor de kinderen, omdat op diverse momenten gedurende de week bewust gekozen wordt voor het open-deuren-beleid.

Tijdens schoolvakanties voegen sommige BSO's samen waar de kindaantallen dit toelaten. BSO Kortvoort is hierbij doorgaans de opvanglocatie. Het is van belang dat de kindgegevens van alle samenvoegende BSO's aanwezig zijn op de huidige opvanglocatie. De gegevens van de kinderen zijn zichtbaar op de eigen tablet van locatie en deze tablet zal bij samenvoegen aanwezig zijn op de huidige opvanglocatie. In de locatiegebonden beleidsstukken van de BSO's is meer informatie te vinden over samenvoegen in vakanties.

5. Kinderparticipatie
Het bevorderen van kinderparticipatie is een belangrijk pedagogisch onderdeel in onze BSO. Dit betekent dat kinderen een stem hebben in allerlei zaken die hen direct aangaan. De kinderen krijgen door middel van kinderparticipatie meer vrije keuze om te kunnen doen wat ze willen. Het is een middel om samen plannen te maken en goed aan te sluiten bij wensen van kinderen in de organisatie van het activiteitenaanbod.

Een heel belangrijk onderdeel van kinderparticipatie is het overleg tussen de kinderen onderling en het overleg tussen de kinderen en de pedagogisch professional. Hierbij ligt de focus op afstemming met elkaar. De pedagogisch professional ondersteunt hen daarbij. Ze hebben recht op hun wensen en dat ze die wensen mogen uiten, maar dit betekent ook dat zij recht hebben op het antwoord over die wensen. Kinderen hebben het recht op dialoog, ze worden gezien als volwaardig partner in het gesprek. Een volwaardig partner krijgt niet zomaar gelijk, daarmee ontstaat een discussie.
Er zijn ook speciale momenten en gelegenheden in het programma ingebouwd. Er is maandelijks een kindervergadering waarin het afgelopen programma wordt geëvalueerd en het komende programma wordt voorbereid. Daarnaast is er wekelijks een kringgesprek waarin wordt besproken hoe we met elkaar omgaan.

De pedagogisch professional heeft specifieke taken om kinderparticipatie in goede banen te leiden. Als eerst is de pedagogisch professional groepslid. De BSO is van de kinderen en de pedagogisch professional samen. Op momenten dat er gezamenlijk overlegd wordt, is de pedagogisch professional vooral groepslid maar wel met meer kennis en ervaring dan de kinderen. Deze kennis wordt ingezet om het gezamenlijke idee verder te helpen zonder alles over te nemen.
Een andere taak is die van gespreksleider. De pedagogisch professional luistert naar de kinderen en verwoordt hun gedachten tijdens een onderling overleg. Zij zorgen ervoor dat alle kinderen die iets willen zeggen daarvoor de gelegenheid krijgen en bevorderen dat kinderen vragen aan elkaar stellen over hun mening.
Er is een structuur waarin kinderparticipatie tot haar recht komt. Dit gebeurt tijdens de kindervergaderingen en het kringgesprek maar er wordt ook spontaan met groepjes kinderen over hun ideeën gepraat. Er zijn ook andere werkvormen mogelijk, zoals kinderen die elkaar interviewen, een ideeënbus of een wensenmuur. Als volwassene heeft de pedagogisch professional inzicht in de grenzen van wat mogelijk is. Niet alle kinderen in de groep zullen dezelfde wensen en meningen hebben. De pedagogisch professional legt aan de kinderen uit dat de BSO er is voor alle jongens en meisjes van 4 t/m 13 jaar. De leeftijd van een kind speelt een belangrijke rol. Daarom zijn er enkele vuistregels:

- Hoe jonger hoe meer doe-activiteiten.
- Er wordt rekening gehouden met doeners en praters.
- Er is aansluiting bij ervaring van kinderen.
- Hoe ouder hoe langer de gespreksduur.

De kinderen kunnen overal over meepraten. Veel voorkomende onderwerpen op onze BSO zijn o.a. de groepsregels, de inrichting en spelmateriaal, het programma en het eten en drinken.

6. De mentor
Alle kinderen op de BSO hebben een mentor. Dit is een pedagogisch professional die op de groep staat bij het kind. De intake wordt gedaan door de pedagogisch professional. Tijdens de intake wordt verteld wie de mentor is van het kind. Tevens worden de wendagen besproken. De ouders en het kind maken kennis met de mentor tijdens de rondleiding. Jaarlijks vindt er een observatie plaats van het welbevinden van het kind op de BSO. Als er extra zorg of ondersteuning nodig is om aan te sluiten bij de behoeften van het kind op de BSO, wordt dit samen met de pedagogisch coach en met ouders in gang gezet.

Bij de verdeling van de kinderen wordt rekening gehouden met de volgende punten:

- Er is een goede verdeling tussen de pedagogisch professionals op de groep en het aantal kinderen.
- Een pedagogisch medewerker met meer werkuren begeleidt meer mentorkinderen.
- Een kind wordt gekoppeld aan een mentor met werkdagen op de dagen dat het kind aanwezig is op de BSO. Dit bevordert het contact tussen pedagogisch professional en kind & ouder.
- Bij oudere kinderen kan de voorkeur van een kind ook meegenomen worden bij de keuze voor een mentor.

6.1 De taak van de mentor
Voor de mentor is een aantal taken verplicht. Deze taken zijn:

- Het uitvoeren van de jaarlijkse observatie.
- Indien wenselijk bespreken van de ontwikkeling en het welbevinden van het kind met de ouder(s).
- Aanspreekpunt zijn voor ouder van het kind i.v.m. ontwikkeling en welbevinden.
- Aanspreekpunt zijn voor het kind.
- Streven naar een wekelijks contactmoment met de ouder(s).

Wanneer de mentor afwezig is neemt de directe collega de taken van de mentor waar. Hier worden ouders mondeling over geïnformeerd.

6.2 Overdracht, intake en wennen
Bij de overstap van de voorschool naar de BSO zorgen wij voor een (warme) overdracht om de continuïteit in de ontwikkeling van het kind te waarborgen. Pedagogisch professionals van beide locaties overleggen met elkaar over de behoeften, interesses en bijzonderheden van het kind. Ouders worden actief betrokken bij dit proces en krijgen de gelegenheid om vragen te stellen, informatie te delen en aanwezig te zijn bij dit overdrachtsgeprek. De overdracht vindt schriftelijk en mondeling plaats, met toestemming van ouders. Zo zorgt Zonova opvang voor een vertrouwde en soepele overgang naar de nieuwe omgeving in het kader van een doorgaande lijn in de ontwikkeling van het kind .

Aandachtspunten bij de overdracht van voorschool naar BSO zijn:

- De mentor van de voorschool informeert bij ouders rond de inschrijving voor de basisschool (als het kind ongeveer 3,2 jaar oud is) of het kind ook ingeschreven wordt voor een BSO. Bij inschrijving voor een BSO vraagt de mentor toestemming voor overdracht. Als er geen inschrijving voor een BSO plaatsvindt, wordt dit genoteerd in het kinddossier. De voorschool informeert ouders over de verschillende BSO- inschrijfmogelijkheden binnen Zonova Opvang.
- De overdracht tussen voorschool en BSO vindt plaats voorafgaand het intakegesprek bij de BSO en wordt geïnitieerd door de mentor van de voorschool.
- Gaat het kind naar een inpandige of samenwerkende BSO van Zonova, dan vindt een warme overdracht plaats. Bij een overstap naar een BSO die niet onder Zonova valt, vindt een digitale overdracht plaats.

Enkele weken voordat het kind start op de BSO, neemt de mentor contact op met de ouders om een afspraak te maken voor het intakegesprek. Tijdens dit gesprek worden de wendagen besproken. Omdat de wendagen vallen binnen de contractdatum kunnen ouders ervoor kiezen om het kind niet te laten wennen. Zonova Opvang adviseert echter om de eerste dagen van het kind op de BSO kort te houden omdat een kind de tijd nodig heeft om te wennen aan de nieuwe omgeving. De prikkels van de eerste school- en BSO-dagen kunnen erg vermoeiend zijn voor een jong kind. Het eerste wenmoment wordt gecombineerd met een intakegesprek en duurt ongeveer een uur. Tijdens het intakegesprek kan de mentor afspraken maken betreft de mogelijkheden van wennen in samenspraak met ouders.

6.3 Mentor– oudergesprekken
Oudergesprekken worden gevoerd door de mentor. De mentor doet dit alleen. Wanneer een mentor tijdens een gesprek of om een andere reden een oudergesprek samen met een collega wil voeren, stemmen zij dit af met elkaar. Er zijn dagelijkse, informele contacten en indien wenselijk kan er door ouders of de pedagogisch

professional een afspraak worden gemaakt voor een gesprek over de ontwikkeling en het welbevinden van een kind. Eén keer per jaar nodigen we ouder(s) uit voor een 10-minutengesprek over het welbevinden van hun kind op de BSO. Kinderen vanaf 8 jaar worden uitgenodigd om aanwezig te zijn bij dit jaarlijkse gesprek.

Tijdens de haal- en brengmomenten is er tijd om in gesprek te gaan over de kinderen. Hier wordt geen gevoelige informatie gedeeld over het kind maar vooral de dagelijkse gang van zaken. Wanneer er bijvoorbeeld iets is voorgevallen wordt dit met de ouders in een privésetting besproken, waar geen andere ouders bij zijn. Tijdens schooldagen kunnen ouders, voor de BSO 's middags begint, de mentor telefonisch infomeren over hun kind. Ouder(s) kunnen de mentor tijdens schoolvakanties bij het brengen informeren over hun kind. De mentor of een andere pedagogisch professional informeert ouders bij de haalmomenten over hun kind. Wanneer kinderen zelfstandig naar huis toe gaan worden ouders, indien nodig, telefonisch geïnformeerd over bijzonderheden.

Ouders kunnen, wanneer hier behoefte aan is, een gesprek aanvragen met de mentor. Als een mentor zich zorgen maakt over de ontwikkeling of het welbevinden van een kind, maakt deze een afspraak met ouder(s). Het doel van dit gesprek is dat de mentor haar zorgen kenbaar maakt aan de ouder(s) en vraagt of dit besproken mag worden met de pedagogisch coach.

6.4 Mentor/kind-gesprekken
De mentor is aanspreekpunt voor het kind. De mentor is er verantwoordelijk voor dat er regelmatig een gesprekje plaatsvindt met het kind waarvan zij mentor is. Dit kan een informeel gesprek zijn. Het gaat erom dat de mentor zich verantwoordelijk voelt voor het welbevinden van het kind en zich actief opstelt naar het kind toe.

6.5 Observeren
Pedagogisch medewerkers observeren dagelijks de kinderen in de BSO. Daarnaast wordt er middels KIJK! in de BSO de betrokkenheid, het welbevinden en sociaal competent gedrag van het kind vastgelegd. Dit wordt ingevuld door de mentor en deze nodigt ouders minstens één keer per jaar uit om deze observaties te bespreken.

6.6 Signaleren
Naar aanleiding van de dagelijkse observaties en het instrument 'Werken aan Welbevinden' zijn de kinderen in beeld bij de mentor. Wanneer er naar aanleiding van de dagelijkse observaties vragen of zorgen zijn, maakt de mentor een afspraak met de teamleider voor collegiale consultatie. De observaties en de collegiale consultatie ondersteunen de pedagogisch professional bij signaleren van een zorgbehoefte of bijzonderheden van kinderen, waarna de mentor met de ouders in gesprek gaat.

6.7 Zorg
Indien er zorg is rondom een kind zal de pedagogisch professional in gesprek gaan met de ouders. In dit gesprek richten we ons in de eerste instantie op het zoeken naar oplossingen binnen ons aanbod. De mentor van het kind schrijft een plan van aanpak en bespreekt dit met de pedagogisch coach. Regelmatig wordt dit plan geëvalueerd met de ouders, en waar nodig, bijgesteld. Eventuele contacten met externe deskundigen verlopen altijd met toestemming van ouders. Mocht de ondersteuning van het kind op de BSO niet aansluiten bij de ontwikkelbehoeften van een kind, dan wordt er samen met ouders en kind gekeken naar een passende opvangplek of de juiste ondersteuning voor het kind. Wij verwijzen ouders door naar externe deskundigen, zoals de Ouder Kind Adviseur (OKA).

Alle kinderen kunnen aangemeld worden op de BSO van Zonova Opvang. Als er een zorgvraag is bij aanmelding dan is de voorwaarde dat de leidster-kind ratio gehandhaafd kan worden. Als het kind meer aandacht en zorg nodig heeft en dit gaat ten koste van andere kinderen, dan kan Zonova Opvang geen opvang bieden. Per aanmelding wordt gekeken of de plaatsing op de BSO mogelijk is. Dit gebeurt in overleg met de pedagogisch professionals van de groep, de pedagogisch coach en de teamleider. Het kan voorkomen dat er een proefplaatsing wordt ingesteld.

In geval van (vermoedens van) kindermishandeling, is er een stappenplan voor de meldcode. Hierbij worden de pedagogisch professionals ondersteund door de pedagogisch coach, de zorgcoördinator, de

aandachtsfunctionaris en de teamleider. Wij blijven zoveel mogelijk in gesprek met ouders om de juiste ondersteuning in te zetten. De veiligheid van het kind en onze medewerkers staan hierbij voorop.

7. Medewerkers in de praktijk

7.1 Pedagogisch medewerkers
Onze medewerkers hebben passie voor het werk en zijn gekwalificeerd voor het werken met kinderen op de BSO. De pedagogisch professionals worden aangestuurd door de teamleiders.

7.2 Pedagogisch beleidsmedewerker
De pedagogisch beleidsmedewerker houdt zich bezig met het doorontwikkelen van het pedagogisch beleid binnen Zonova Opvang. Er gelden kwalificatie-eisen voor de pedagogisch coach en de pedagogisch beleidsmedewerker. Voor deze twee functies moet de medewerker beschikken over een diploma van een opleiding op de zogenoemde A-lijst of een diploma waarbij een aanvullend bewijs van scholing nodig is op het terrein van coaching en/of pedagogiek kinderen 0– 13 jaar (de zogenoemde B-lijst). Meer informatie is te vinden in het functieboek van de CAO Kinderopvang. De beleidsmedewerker binnen Zonova Opvang voldoet aan de eisen.

7.3 Pedagogisch coach
De pedagogisch professionals worden gecoacht met als doel de pedagogische kwaliteit verbeteren. De pedagogisch coach is een spil tussen het pedagogisch beleid en de uitvoering hiervan. Dit gebeurt structureel en tevens op verzoek van de medewerker of de teamleider in overleg met de manager Pedagogiek.

7.4 Zorgcoördinator
Binnen Zonova Opvang bestaat de pedagogische kwaliteit ook voor een deel uit deskundigheid op het gebied van zorg en ‘kinderen die opvallen’. De zorgcoördinator binnen Zonova Opvang is verantwoordelijk voor alle casussen waarbij er zorgen zijn over het opgroeien en/of ontwikkelen van de kinderen.

De zorgcoördinator is verbonden aan de zorgroepen en reguliere groepen binnen Zonova Opvang. De zorgcoördinator voert in samenwerking met pedagogisch professionals de regie over de zorgcasussen. Daarnaast is deze verantwoordelijk voor de processen en werkwijzen van deze zorggroepen. Tevens wordt de zorgcoördinator ingeschakeld wanneer er zorgen zijn over een kind van Zonova Opvang. De zorgcoördinator observeert, registreert en verwijst door. Hierbij heeft de zorgcoördinator nauw contact met externe betrokkenen zoals OKT, Logopedisten en jeugdhulpverlenging. De zorgcoördinator stemt in samenwerking met ouders, pedagogisch professionals en externe betrokkenen af welke vervolgstap nodig is.

7.5 Beweegcoördinator
Tijdens beweegactiviteiten stimuleren pedagogisch professionals de kinderen in de ontwikkeling van hun motorische vaardigheden (zoals rennen, springen, gooien) en sociaal-emotionele vaardigheden (zoals samenwerken en respect). Zij moedigen een actieve leefstijl aan en laten de kinderen kennismaken met diverse vormen van sport en spel. Daarnaast kan de beweegcoördinator worden ingezet. Zij ontwikkelt beweegprogramma’s en geeft daar uitvoering aan. Daarnaast ondersteunt, begeleidt en coacht zij collega’s in het aanbieden van beweegactiviteiten en werkt ze samen met ouders en externe partners. Zo worden kinderen optimaal gestimuleerd in hun algehele ontwikkeling, binnen een veilige en plezierige omgeving, waarin elk kind kan meedoen.

7.5 Stagiaires en vrijwilligers
Zonova Opvang is een erkend leerbedrijf en werkt volgens de normen van de Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB; voorheen bij Calibris). Er wordt gewerkt met stagiaires die een beroep opleidende leerweg volgen (BOL stagiaires), conform de cao Kinderopvang.

Een stagiaire staat altijd boventallig op de groep. Bij inzet van stagiaires wordt rekening gehouden met de opleidingsfase. Stagiaires voeren, onder begeleiding van de pedagogisch professional, taken en werkzaamheden uit, als onderdeel van hun leerproces. De taken en leerdoelen zijn afhankelijk van opleiding en niveau en worden vooraf met de stagiaire en de school besproken en vastgelegd. De pedagogisch professional blijft verantwoordelijk.

Er is een mogelijkheid om op de BSO te werken met vrijwilligers. Zij zijn behulpzaam bij de uitvoering van de spel-, eet- en drinkactiviteiten, zoals fruit snijden en uitdelen en bij het voorbereiden en uitvoeren van feesten op de voorschool. Zij vallen onder de verantwoordelijkheid van de pedagogisch professional. Ze zijn aanvullend/boventallig en voeren geen zelfstandige verzorgende taken uit. De eindverantwoordelijkheid ligt bij de teamleider.

8. Dagindeling

Korte middag
14.00 – 14.30 uur: De kinderen komen binnen
14.30 – 15.15 uur: Dag doorspreken, fruit/brood eten en drinken
15.15 uur: Vrij spelen (binnen of buiten)
16.00 uur: Georganiseerde activiteit(en)
17.15 uur: Opruimen
17.30 uur: Cracker eten
Vanaf 17.00 uur: Vertrek kinderen

Lange middag
12.00 uur: De kinderen komen binnen
12.15 uur: Lunch
12.45 uur: Vrij spelen (binnen of buiten)
13.45 uur: Georganiseerde activiteit(en) 1e ronde
15.00 uur: Drinken met een snack/fruit
15.15 uur: Georganiseerde activiteit(en) 2e ronde

16.15 uur: Opruimen
16.30 uur: Snack en rustige activiteit in de groep
Vanaf 17.00 uur: Vertrek kinderen

Vakantie- of studiedag
Vanaf 8.30 uur: Ontvangst en vrij spelen
9.30 - 10.00 uur: Cracker eten en drinken
10.00 uur: Dag doorspreken
10.00 – 12.00 uur: Vrije spelen of georganiseerde activiteit.
12.00 uur: Lunch
13.00 – 15.00 uur: Vrij spelen of georganiseerde activiteit
15.00 - 15.30 uur: Fruit en drinken
15.30 – 17.00 uur: Vrij spelen
17.00 – 17.30 uur: Cracker eten
17.30 uur: Vrij spelen
Vanaf 17.00 uur: Vertrek kinderen

8.1 Eten en drinken
Het aanbod op de BSO is inclusief eten en drinken. Zonova Opvang is aangesloten bij de Amsterdamse Aanpak Gezond Gewicht. Ons voedingsbeleid is zo gezond mogelijk opgesteld.

Als de kinderen uit school komen krijgen ze drinken (water, thee of melk) en een gezond tussendoortje (fruit, snoepgroente, cracker of rijstwafel). Wanneer de kinderen een hele dag op de BSO verblijven (bijvoorbeeld tijdens vakanties en studiedagen) wordt er ook voor lunch (brood met beleg) gezorgd. Er wordt gezamenlijk geluncht. Zonova Opvang volgt hierbij de richtlijnen van het Voedingscentrum over gezonde voeding. Als er bijzonderheden zijn omtrent de voeding van een kind, dan kunnen ouders dit aangeven tijdens de intake en noteert de mentor van het kind zorgvuldig de gemaakte afspraken.

Bij feestjes leggen wij de nadruk op het ritueel en zorgen we eventueel voor een gezonde traktatie. De verjaardagen van de kinderen worden per maand gekoppeld zodat er balans is in trakteren op de BSO. In het voedingsbeleid van Zonova opvang worden de richtlijnen van trakteren en voeding op de BSO weergegeven.

9. Praktische werkwijze
Alle kinderen worden opgevangen op een basisgroep. De opvang vindt, afhankelijk van de grootte van de ruimte en leeftijd plaats in groepen van maximaal 22 kinderen in de leeftijd van 4-13 jaar. Op bepaalde locaties kan een onderscheid worden gemaakt tussen opvang voor kinderen van 4-6 jaar en van 7-13 jaar. De beroepskracht-kind-ratio (BKR), groepsgrootte en de opleiding van de pedagogisch professional zijn essentieel voor de kwaliteit van de opvang. De BKR voor groepen van 4-13 jarigen is 1 beroepskracht op 11 kinderen. De BKR voor groepen van 4-6 jarigen is minimaal 1 beroepskracht op 10 kinderen. De BKR voor kinderen van 7 tot 13 jaar is 1 beroepskracht op 12 kinderen. De binnenruimte is ten minste 3.5 m^2 per kind op de groep. Daarnaast is er 3 m^2 vaste buitenspeelruimte per aanwezig kind.

Bij Zonova Opvang kan het voorkomen dat groepen samen worden gevoegd. Uitgangspunt is dat de basisgroep een vaste groep is, waarbij van te voren bekend is welke dit is (en welke beroepskrachten hierbij horen). Het vier-ogen-principe geldt niet voor de BSO omdat het risico op misbruik kleiner wordt geacht. Op de BSO slapen kinderen niet meer tijdens de opvang en zijn er minder verzorgingsmomenten dan in de dagopvang.

Kinderen gaan zoveel mogelijk lopend van school naar de BSO. Dit past bij gezonde kinderopvang en de Amsterdamse Aanpak Gezond Gewicht. Kinderen worden van school naar BSO begeleid door een of meerdere pedagogisch professionals en volgen hierbij een vaste veilige route. Wanneer de loopafstand tussen school en BSO te groot is, wordt er voor de jongste kinderen gebruik gemaakt van een elektrische bakfiets. De veiligheid van kinderen en professionals staat altijd voorop. In het locatiegebonden pedagogisch beleid staan de locatiespecifieke afspraken over het ophalen van kinderen beschreven. Ouders komen de kinderen zelf ophalen van de BSO.

Als uitzondering is wettelijk bepaald dat de BSO onder bepaalde voorwaarden mag afwijken van de BKR. Wij kunnen voor maximaal een half uur (‘halfuursregeling’) of maximaal drie uur (‘drie-uursregeling’) elke dag tijdelijk minimaal de helft van het op grond van de BKR vereist aantal pedagogisch professionals inzetten.

Deze afwijking is toegestaan onder de hierna volgende voorwaarden:

1. Op schooldagen mag na schooltijd of tijdens vrije middagen (bijvoorbeeld woensdagmiddag) maximaal een half uur per dag afgeweken worden van de BKR. Pedagogisch professionals kijken zelf wat past binnen het programma.
2. Op vrije dagen en in de schoolvakanties, als minimaal 10 uur aaneengesloten opvang geboden wordt, mag maximaal 3 uur worden afgeweken.

Op de BSO hebben kinderen een vaste stamgroep. Ten behoeve van activiteiten kunnen kinderen uit verschillende stamgroepen samengevoegd worden tijdens een activiteit. Dit is enkel van toepassing op BSO’s met meerdere groepen.

Bij het openen en het sluiten en de pauzes kan er worden afgeweken van de BKR. De pedagogisch professionals zorgen op deze momenten voor een uitdagende ruimte, waar kinderen eigen keuzes kunnen maken m.b.t. spelen. Daarnaast wordt ervoor gekozen om met de kinderen in één ruimte te verblijven, zodat de pedagogisch professional voldoende zicht heeft op alle kinderen.

Als door het toepassen van deze halfuur-regeling of drie-uursregeling (afwijken BKR) maar één pedagogisch professional hoeft te worden ingezet en er is verder niemand anders aanwezig in het pand, moet één andere volwassene in het pand aanwezig zijn. Dit kan een pedagogisch professional zijn, maar dat hoeft niet.

Tijdens de schoolweken wordt de BSO aangeboden in blokken van 1 uur in de ochtend voor schooltijd en 4-5 uur in de middag na schooltijd. Tijdens de schoolvakantieweken is de BSO de hele dag geopend van 8.30 tot 18.30 uur. De plaatsing is minimaal 2 dagdelen per week.

Kinderen kunnen extra dagdelen naar de BSO komen. Ze worden bij voorkeur op de eigen basisgroep opgevangen, dus niet op een andere groep. Het is wel noodzakelijk dat dit van te voren via de mail wordt aangevraagd bij de pedagogisch professionals van de desbetreffende BSO-groep. Extra uren worden middels een factuur in rekening gebracht.

Voorschoolse opvang (VSO)
Op een aantal BSO-locaties kunnen kinderen 's morgens al terecht voordat ze naar school gaan. In de ontspannen sfeer van de VSO kiezen kinderen zelf hoe ze de tijd willen besteden, bijvoorbeeld door rustig een boek te lezen, samen spelen met vriendjes of een leuke activiteit doen met uitdagende materialen. De pedagogisch professionals zorgen ervoor dat de kinderen op tijd en veilig naar school worden gebracht. In het locatiegebonden pedagogisch beleid staan de locatiespecifieke afspraken beschreven over de openingstijden van de VSO en het naar school brengen van kinderen.

10. Ouders informeren
Ouders kunnen de meest recente versie van onze beleidsstukken vinden op de website van Zonova Opvang: www.swazoomkinderopvang.nl/voorwaarden.
Daarnaast worden ouders op de hoogte gebracht van recente ontwikkelingen middels de nieuwsbrief voor ouders.

11. Klanttevredenheid
Uiteraard horen wij het graag als ouders tevreden zijn. Om de klanttevredenheid te meten, worden periodiek (eens per twee jaar) klanttevredenheidsonderzoeken gehouden. Hiernaast wordt onder de ouders waarvan de kinderen de BSO verlaten, een exit-meting gehouden. De resultaten van deze onderzoeken worden verwerkt in ons beleid en de uitvoering.

12. Klachtenregeling
Zonova Opvang doet er alles aan om haar activiteiten goed te laten verlopen. Wij stimuleren onze medewerkers om zorgvuldig met mensen en situaties om te gaan. Ideeën en suggesties stellen wij op prijs.

Iedereen die te maken heeft met Zonova Opvang, de activiteiten en diensten en de mensen die werken voor Zonova Opvang kan een klacht indienen via klachtencoordinator@swazoom.nl.

De ouders kunnen ook gebruik maken van een externe klachtenprocedure. Ouders kunnen zich met klachten richten tot het klachtenloket kinderopvang.
Telefoonnummer: 0900-1877
Email: info@klachtkinderopvang.nl
Aanvullende informatie treft u in de klachtenregeling.

De oudercommissie kan een geschil altijd direct indienen bij de geschillencommissie Kinderopvang. Dit zijn klachten van oudercommissies over de wijze waarop een organisatie omgaat met de wettelijk bepaalde medezeggenschap van ouders in de kinderopvang. Te bereiken op telefoonnummer 070-3105310. De klacht kan ingediend worden op de website.